

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาที่ได้จะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชมโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนที่สอง เป็นการประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานด้วยวิธีการช่อมแซมตัววิหารหลวงและเจดีย์ของโบราณสถานและวิธีการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงเพศของนักท่องเที่ยว

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	193	48.25
หญิง	207	51.75
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย จำนวน 193 คน (ร้อยละ 48.25) และเพศหญิง จำนวน 207 (ร้อยละ 51.75) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.2 แสดงอายุของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 21 ปี	99	24.75
21-30 ปี	96	24
31-40 ปี	88	22
41-50 ปี	82	20.5
51-60 ปี	30	7.5
61 ปีขึ้นไป	5	1.25
Mean = 31.80 ,Min = 11 , Max = 67		
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี ซึ่งมีจำนวน 99 คน (ร้อยละ 24.75) รองลงมา คือ อายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวน 96 คน (ร้อยละ 24) อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 88 คน (ร้อยละ 22) อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 82 คน (ร้อยละ 20.5) อายุ 41-50 ปี มีจำนวน 30 คน (ร้อยละ 7.5) และที่พบน้อยที่สุดคือ อายุ 61 ปีขึ้นไป มีเพียง 5 คน (ร้อยละ 1.25) ซึ่งระดับอายุเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเท่ากับ 31.80 ปี ระดับอายุที่มากที่สุดคือ 67 ปี และต่ำสุดคือ 11 ปี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.3 แสดงสถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
โสด	194	48.5
สมรส	189	47.25
หย่าร้าง/หม้าย	17	4.25
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดมีจำนวน 194 คน (ร้อยละ 48.5) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสมีจำนวน 189 คน (ร้อยละ 47.25) และสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.25) (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	28	7
มัธยมศึกษา	90	22.5
ปวช/ปวส/อนุปริญญา	70	17.5
ปริญญาตรี	181	45.25
ปริญญาโท	26	6.5
สูงกว่าปริญญาโท	5	1.5
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 181 คน (ร้อยละ 45.25) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 90 คน (ร้อยละ 22.5) ระดับปวช/ ปวส/ อนุปริญญา 70 คน (ร้อยละ 17.5) ระดับประถมศึกษา จำนวน 28 คน (ร้อยละ 7) ระดับสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.5) ระดับสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.5 แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
นักเรียน/ นักศึกษา	117	29.25
ธุรกิจส่วนตัว	83	20.75
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	98	24.5
เกษตรกร	18	4.5
รับจ้าง/พนักงาน	77	19.25
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	7	1.75
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 117 (ร้อยละ 29.25) รองลงมาคือ อาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 98 คน (ร้อยละ 24.5) อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 83 คน (ร้อยละ 20.75) อาชีพรับจ้าง/พนักงาน จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.25) อาชีพเกษตรกร จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.5) และพ่อบ้าน / แม่บ้าน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.75) (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.6 แสดงรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 5,000 บาท	110	27.5
5,000-10,000 บาท	61	15.25
10,001-15,000 บาท	60	15
15,001-20,000 บาท	52	13
20,001-25,000 บาท	32	8
25,000- 30,000 บาท	22	5.5
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	63	15.75
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5) รองลงมาคือระดับรายได้ มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.75) ระดับรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 61 คน (ร้อยละ 15.25) ระดับรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 60 คน (ร้อยละ 15) ระดับรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 52 คน (ร้อยละ 13) ระดับรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 32 คน (ร้อยละ 8) ระดับรายได้ 25,001-30,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ประกอบด้วย แหล่งข่าวสารที่ทำให้รู้จักโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง เหตุผลในการมาท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เคยไปเที่ยวและไม่เคยไปเที่ยวโบราณสถาน ประเภทของการเดินทางมาท่องเที่ยว ความชื่นชอบในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การแนะนำบุคคลอื่นมาเที่ยวชมโบราณสถาน การกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

ตารางที่ 4.7 การรับรู้ข่าวสารในการมาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

การรู้จักโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพื่อน/ญาติ พี่น้อง / คนรู้จัก	245	61.25
สื่อสิ่งพิมพ์ (วารสาร/แผ่นพับ ใบปลิว)	52	13
โทรทัศน์ / วิทยุ / อินเทอร์เน็ต	93	23.25
อื่นๆ.....	10	2.5
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งจาก เพื่อน/ ญาติ พี่น้อง / คนรู้จัก จำนวน 245 คน (ร้อยละ 61.25) รองลงมา รู้จักจาก โทรทัศน์ / วิทยุ / อินเทอร์เน็ต จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.25) จากสื่อสิ่งพิมพ์ (วารสาร / แผ่นพับ ใบปลิว) จำนวน 52 คน (ร้อยละ 13) และจากแหล่งอื่นๆ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 2.5) (ตารางที่ 4.7)

จากข้อมูลพบว่า การรับทราบข่าวสารด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจาก เพื่อน ญาติ พี่น้อง คนรู้จัก ส่วนช่องทางการรับรู้ข่าวสารจากแหล่งอื่นยังมีน้อย และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดอื่น รองลงมา เป็นประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งเป็น โบราณสถานที่เก่าแก่คู่บ้านคู่เมือง เป็นโบราณสถานประจำปีกระต่าย ประชาชนชาวไทยที่เกิดปีกระต่ายจึงมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นทั้งภาครัฐและชุมชนควรร่วมมือกันประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้น และให้ข้อมูลข่าวสารในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกวิธี โดยมีหลักปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และดำรงไว้ให้คนรุ่นหลัง (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.8 เหตุผลที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

เหตุผลที่มาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ทำบุญในวันสำคัญต่างๆ	168	42
ศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้านนา	99	24.75
ประกอบพิธีกรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	23	5.75
สะเดาะเคราะห์และเสริมบารมีให้กับตนเอง	44	11
พักผ่อนหย่อนใจ	61	15.25
อื่นๆ.....	5	1.25
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมาทำบุญในวันสำคัญต่างๆ จำนวน 168 คน (ร้อยละ 42) รองลงมา เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้านนา 99 คน (ร้อยละ 24.75) เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 15.25) เพื่อสะเดาะเคราะห์และเสริมบารมีให้กับตนเอง จำนวน 44 คน (ร้อยละ 11) เพื่อประกอบพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.75) วัตถุประสงค์อื่นๆ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25) (ตารางที่ 4.8)

จากข้อมูล พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ของการมาโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งคือเพื่อทำบุญในวันสำคัญต่างๆ ประเทศไทยประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทย ทำให้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธจึงไปทำบุญกันเป็นจำนวนมาก โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งก็เป็นวัดหนึ่งที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งแก่การมาทำบุญในวันสำคัญต่างๆ กับ ครอบครัวและญาติพี่น้อง หรือกลุ่มเพื่อน ส่วนปัญหาที่พบคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบวิธีการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์อย่างถูกวิธี ดังนั้นควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาช่วยในการสร้างเสริม รณรงค์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่ นักท่องเที่ยว ให้ตระหนักถึงผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้ความร่วมมือในการซ่อมแซมและพัฒนาโบราณสถานให้ยั่งยืนต่อไป

ตารางที่ 4.9 นักท่องเที่ยวเคยไปและไม่เคยโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

นักท่องเที่ยวเคยไปและไม่เคยโบราณสถาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เคยไป	202	50.5
ไม่เคยไป	198	49.5
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งมีกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเคยไปเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง จำนวน 202 คน (ร้อยละ 50.5) ไม่เคยไปโบราณสถาน 198 คน (ร้อยละ 49.5) ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.10 ประเภทการเดินทางมาท่องเที่ยว

ประเภทการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีพาหนะเดินทางมาเอง	321	80.25
มากับบริษัทนำเที่ยว	72	18
อื่นๆ	7	1.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานมีพาหนะเดินทางมาเอง ได้แก่ ขับรถส่วนตัว เช่ารถ และเหมารถมาเอง จำนวน 321 คน (ร้อยละ 80.25) รองลงมา คือ นักท่องเที่ยวที่มากับบริษัทนำเที่ยว จำนวน 72 คน (ร้อยละ 18) และนักท่องเที่ยวที่เดินทางประเภทอื่นๆ เช่น เดิน เพราะบ้านอยู่ใกล้โบราณสถาน มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.75) (ตารางที่ 4.10)

จากข้อมูล พบว่า สาเหตุที่นักท่องเที่ยวมีพาหนะเดินทางมาเอง เพราะส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากต่างจังหวัดซึ่งระยะทางอยู่ไกลจากโบราณสถาน จึงทำให้การนำพาหนะเดินทางมาเองจะสะดวก และประหยัดเวลาได้มาก ส่วนนักท่องเที่ยวที่มากับบริษัทนำเที่ยว ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียน ที่โรงเรียนจัดให้มาทัศนศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ล้านนา ดังนั้นทางโบราณสถานอาจมีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถ และเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว เพราะในอนาคตนักท่องเที่ยว จะกลับมาท่องเที่ยวโบราณสถานมากขึ้น (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.11 ความชื่นชอบในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชอบ	378	94.5
ไม่ชอบ	22	5.5
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำนวน 378 คน (ร้อยละ 94.5) และมีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) (ตารางที่ 4.11) สาเหตุมาจากนักท่องเที่ยวขาดความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนั้นทางโบราณสถาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่า และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ จึงเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างเสริมจิตสำนึก ให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้การปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกๆ ฝ่าย และทุกองค์กร เพราะการเริ่มต้นด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกทำได้ไม่ยาก ใ้ห้งบประมาณน้อย แต่ให้ผลตอบแทนในระยะยาว

ตารางที่ 4.12 การแนะนำบุคคลอื่นมาเที่ยวชมโบราณสถานวัดพระธาตุดำแห่ง

การแนะนำบุคคลอื่นมาเที่ยวชมโบราณสถาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
แนะนำ	372	93
ไม่แนะนำ	23	5.75
ไม่แน่ใจ	5	1.25
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะแนะนำบุคคลอื่นมาที่วชมโบราณสถาน จำนวน 372 คน (ร้อยละ 93) รองลงมา คือ ไม่แนะนำ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.75) และไม่แน่ใจ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25)

จากข้อมูล พบว่านักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง ได้เห็นความงดงามของสถาปัตยกรรม ตัววัด เจดีย์ องค์พระประธาน และวิหารหลวงที่มีความงดงาม บริเวณโบราณสถานมีความสงบ ร่มรื่น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ จึงแนะนำบุคคลอื่นที่รู้จัก เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน เป็นต้น ให้ได้รู้จักโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.13 การกลับมาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

การกลับมาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต้องการ	306	76.5
ไม่ต้องการ	1	0.25
ไม่แน่ใจ	93	23.25
รวม	400	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง จำนวน 306 คน (ร้อยละ 76.5) เหตุผลที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีกเนื่องจาก เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธที่ควรมากราบไหว้ รวมทั้งตัวโบราณสถานมีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดีเพราะมีความสงบ ร่มรื่น รองลงมา คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่แน่ใจว่าจะกลับมาอีกหรือไม่ มีจำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.25) โดยให้เหตุผลว่า อาจไม่มีเวลาว่าง และอยู่ไกลจากสถานที่พัก ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก มีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.25) (ตารางที่ 4.13) โดยให้เหตุผลว่า อยู่ไกลจากโบราณสถานมาก ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุด คือการร่วมกันรักษาสภาพแวดล้อมของโบราณสถานให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่มาท่องเที่ยวให้มีความต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ในการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอนายูง จังหวัดน่าน ผู้ศึกษาได้กำหนดทางเลือกไว้ให้กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวพิจารณาและเลือกแสดงความคิดเห็นใน 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด / พึงพอใจมาก / พึงพอใจปานกลาง / พึงพอใจน้อย / พึงพอใจน้อยที่สุด ซึ่งผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ข้อความที่ 1 “ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ พึงพอใจปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 195 คน (ร้อยละ 48.75) รองลงมาพึงพอใจมาก จำนวน 169 คน (ร้อยละ 42.25) พึงพอใจมากที่สุด จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5) และพึงพอใจน้อย จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) ตามลำดับ (ตาราง 4.14)

ข้อความที่ 2 “ทัศนียภาพภายในโบราณสถาน” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจมากเป็นอันดับที่หนึ่ง จำนวน 224 คน (ร้อยละ 56) รองลงมาพึงพอใจมากที่สุด 112 คน (ร้อยละ 28) และพึงพอใจปานกลาง จำนวน 64 คน (ร้อยละ 16) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 3 “ความสะอาดภายในพื้นที่โดยรอบโบราณสถาน” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 220 คน (ร้อยละ 55) รองลงมาพึงพอใจปานกลาง จำนวน 148 คน (ร้อยละ 37) พึงพอใจมากที่สุด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) และพึงพอใจน้อย จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 4 “การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 248 คน (ร้อยละ 62) รองลงมาพึงพอใจมาก จำนวน 88 คน (ร้อยละ 22) พึงพอใจน้อย จำนวน 48 คน (ร้อยละ 12) และพึงพอใจมากที่สุด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 5 “ศูนย์บริการข้อมูลมีความเหมาะสม” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 212 คน (ร้อยละ 53) รองลงมาพึงพอใจน้อย จำนวน 168 คน (ร้อยละ 42) พึงพอใจมากที่สุด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) และพึงพอใจมาก จำนวน 4 (ร้อยละ 1) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 6 “กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจ” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 252 คน (ร้อยละ 63) รองลงมาพึงพอใจปานกลาง จำนวน 96 คน

(ร้อยละ 24) ฟังพอน้อย จำนวน 40 คน (ร้อยละ 10) ฟังพอยมากที่สุด จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2) ฟังพอน้อยที่สุด จำนวน 4 (ร้อยละ 1) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 7 “ราคาสินค้าและบริการมีความเหมาะสม” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ฟังพอยปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 216 คน (ร้อยละ 54) รองลงมาฟังพอยมาก จำนวน 116 คน (ร้อยละ 29) ฟังพอน้อย จำนวน 52 คน (ร้อยละ 13) ฟังพอยมากที่สุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3) และ ฟังพอน้อยที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

ข้อความที่ 8 “สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ฟังพอยปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47) รองลงมาฟังพอยมาก จำนวน 124 คน (ร้อยละ 31) ฟังพอน้อย จำนวน 72 คน (ร้อยละ 18) และฟังพอยมากที่สุด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.14)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งในแต่ละข้อความ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัด เชียงใหม่ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยข้อความที่มีระดับฟังพอยมากที่สุดคือทัศนียภาพในโบราณสถาน มี 4.12 คะแนน รองลงมาคือความสะอาดภายในพื้นที่โดยรอบโบราณสถาน มี 3.59 คะแนน ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง มี 3.48 คะแนน กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจ มี 3.35 คะแนน สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก มี 3.21 คะแนน ราคาสินค้าและบริการมีความเหมาะสม มี 3.20 คะแนน การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ 3.18 คะแนน และ ศูนย์บริการข้อมูลมีความเหมาะสม มี 2.67 คะแนน ตามลำดับ รายละเอียดต่างๆ ข้างต้นแสดงได้ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ความพึงพอใจจากการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด (5 คะแนน)	มาก (4 คะแนน)	ปานกลาง (3 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	น้อยที่สุด (1 คะแนน)	
1. ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง	20 (5)	169 (42.5)	195 (48.75)	16 (4)	-	3.48
2. ทัศนียภาพภายในโบราณสถาน	112 (28)	224 (56)	64 (16)	-	-	4.12
3. ความสะอาดภายในพื้นที่โดยรอบโบราณสถาน	16 (4)	220 (55)	148 (37)	16 (4)	-	3.59
4. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	16 (4)	88 (22)	248 (62)	48 (12)	-	3.18
5. ศูนย์บริการข้อมูลมีความเหมาะสม	16 (4)	4 (1)	212 (53)	168 (42)	-	2.67
6. กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจ	8 (2)	252 (63)	96 (24)	40 (10)	4 (1)	3.35
7. ราคาสินค้าและบริการมีความเหมาะสม	12 (3)	116 (29)	216 (54)	52 (13)	4 (1)	3.20
8. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก เพียงพอ	16 (4)	124 (31)	188 (47)	72 (18)	-	3.21

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของนักท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ในการสำรวจการให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง ผู้ศึกษาได้กำหนดความสำคัญของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์เป็น 5 ระดับ ได้แก่ สำคัญมากที่สุด / สำคัญมาก / สำคัญปานกลาง / สำคัญน้อย / ไม่สำคัญเลย ซึ่งผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

ข้อความที่ 1 “แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เหมาะแก่การศึกษาหาความรู้” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 268 คน (ร้อยละ 67) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 104 คน (ร้อยละ 26) และเห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 28 คน (ร้อยละ 7) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 2 “ไม่รบกวนหรือทำความเสียหายต่อโบราณสถานและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 232 คน (ร้อยละ 58) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 96 คน (ร้อยละ 24) และเห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 72 คน (ร้อยละ 18) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการปรับทัศนียภาพและภูมิทัศน์สวยงามประทับใจนักท่องเที่ยว เช่น ปลูกดอกไม้ จัดสวนหย่อม” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 240 คน (ร้อยละ 60) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 96 คน (ร้อยละ 24) เห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 52 (ร้อยละ 13) และเห็นความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 4 “การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ สถานที่จอดรถ ร้านอาหาร สถานที่นั่งพักเพียงพอ” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 252 คน (ร้อยละ 63) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 120 คน (ร้อยละ 30) และเห็น

ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 28 คน (ร้อยละ7) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 5 “การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้แก่นักท่องเที่ยว” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 220 คน (ร้อยละ 55) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 112 คน (ร้อยละ 28) และเห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 6 “ การซ่อมแซมและพัฒนาไม่ให้อาคารโบราณทรุดโทรม” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 224 คน (ร้อยละ 56) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 120 คน (ร้อยละ30) เห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 52 คน (ร้อยละ 13) และเห็นความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ น้อยจำนวน 4 คน (ร้อยละ 1) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 7 “ การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาโบราณสถาน” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 204 คน (ร้อยละ 51) รองลงมาเห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 108 คน (ร้อยละ27) เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17) เห็นความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ น้อยจำนวน 12 คน (ร้อยละ 3) และไม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เลย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ข้อความที่ 8 “การท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ที่ยั่งยืนแก่ท้องถิ่น” พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 232 คน (ร้อยละ 58) รองลงมาเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากที่สุด จำนวน 116 คน (ร้อยละ29) เห็นความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 48 คน (ร้อยละ 12) และเห็นความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ น้อยจำนวน 4 คน (ร้อยละ 1) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นที่ถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งในแต่ละข้อความ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน เห็นว่าการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญมาก โดยเรื่องนี้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ สถานที่

จอตกรร ร้านอาหาร สถานที่นั่งพักเพียงพอ มี 4.23 คะแนน รองลงมาคือ โบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เหมาะแก่การศึกษาหาความรู้ มี 4.19 คะแนน การซ่อมแซมและพัฒนาไม่ให้โบราณสถานทรุดโทรม และการท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืนแก่ท้องถิ่น มี 4.15 คะแนน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้แก่นักท่องเที่ยว มี 4.11 คะแนน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่รบกวนหรือทำความเสียหายต่อโบราณสถานและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ มี 4.06 คะแนน การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการปรับทัศนียภาพและภูมิทัศน์สวยงาม ประทับใจนักท่องเที่ยว เช่น ปลูกดอกไม้ จัดสวนหย่อม มี 4.05 คะแนน และการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาโบราณสถาน มี 3.78 คะแนน ตามลำดับรายละเอียดต่างๆ ข้างต้น แสดงได้ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง	ระดับความสำคัญ					คะแนนเฉลี่ย
	สำคัญมากที่สุด (5 คะแนน)	สำคัญมาก (4 คะแนน)	ปานกลาง (3 คะแนน)	สำคัญน้อย (2 คะแนน)	ไม่สำคัญเลย (1 คะแนน)	
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เหมาะแก่การศึกษาหาความรู้	104(26)	268(67)	28(7)	-	-	4.19
2. ไม่รบกวนหรือทำความเสียหายต่อโบราณสถานและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ	96(24)	232(58)	72(18)	-	-	4.06
3. การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการปรับทัศนียภาพและภูมิทัศน์สวยงามประทับใจนักท่องเที่ยว เช่น ปลูกดอกไม้ จัดสวนหย่อม	96(24)	240(60)	52(13)	12(3)	-	4.05
4. การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการโดยการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ สถานที่จอดรถ ร้านอาหาร สถานที่นั่งพักเพียงพอ	120(30)	252(63)	28(7)	-	-	4.23
5. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้แก่นักท่องเที่ยว	112(28)	220(55)	68(17)	-	-	4.11
6. การซ่อมแซมและพัฒนาไม่ให้โบราณสถานทรุดโทรม	120(30)	224(56)	52(13)	4(1)	-	4.15
7. การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาโบราณสถาน	68(17)	204(51)	108(27)	12(3)	8(2)	3.78
8. การท่องเที่ยวช่วงสร้างรายได้อย่างยั่งยืนแก่ท้องถิ่น	116(29)	232(58)	48(12)	4(1)	-	4.15

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมโบราณสถาน

ในการหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งจากกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวโบราณสถาน จำนวน 400 คน ผู้ศึกษาได้ตั้งสถานการณ์สมมติขึ้นมา และทำการสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานด้วยวิธีการช่อมแซมและวิธีการพัฒนา ในรูปแบบคำถามแบบเปิด

ตารางที่ 4.16 ความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานด้วยวิธีการช่อมแซมที่ 1, วิธีการช่อมแซมที่ 2, วิธีการพัฒนาที่ 1, วิธีการพัฒนาที่ 2

ความเต็มใจที่จะจ่าย (บาท)	วิธีการช่อมแซมที่ 1		วิธีการช่อมแซมที่ 2		วิธีการพัฒนาที่ 1		วิธีการพัฒนาที่ 2	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
0	26	6.5	26	6.5	42	10.5	47	11.75
1-50	74	18.5	87	21.75	101	25.25	103	25.75
51-100	77	19.25	75	18.75	90	22.5	96	24
101-200	71	17.75	64	16	43	10.75	49	12.25
201-300	26	6.5	28	7	21	5.25	19	4.75
301-400	3	0.75	7	1.75	2	0.5	0	0
401-500	55	13.75	55	13.75	59	14.75	50	12.5
501-600	2	0.5	3	0.75	0	0	3	0.75
600 บาทขึ้นไป	66	16.5	55	13.75	42	10.5	33	8.25
รวม	400	100	400	100	400	100	400	100
ค่าสูงสุด	5,000		5,000		3,000		3,000	
ค่าต่ำสุด	0		0		0		0	

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า ในวิธีการช่อมแซมที่ 1 รายละเอียด คือ เพื่อช่อมแซมตัววิหารหลวงที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากโบราณสถานได้ก่อสร้างมาหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหว

และอุกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี และปรับภูมิทัศน์ภายในโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งให้เป็นที่น่าประทับใจแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดในช่วง 51-100 บาท จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.25) รองลงมามีความเต็มใจที่จะจ่ายในช่วง 1-50 บาท จำนวน 74 คน (ร้อยละ 18.5) ที่ช่วง 101-200 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 71 คน (ร้อยละ 17.75) ที่ช่วง 600 บาทขึ้นไป มีความเต็มใจที่จะจ่าย 66 คน (ร้อยละ 16.5) ที่ช่วง 401-500 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.75) ที่ช่วง 201-300 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.5) ซึ่งเท่ากับจำนวนของผู้ที่มีความเต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) ที่ช่วง 301-400 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.75) และที่ช่วง 501-600 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.5) ตามลำดับ สำหรับค่าสูงสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 5,000 บาทต่อครั้ง และค่าต่ำสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 0 บาท(ไม่เต็มใจที่จะจ่าย) (ตารางที่ 4.16)

จากการหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานด้วยวิธีการซ่อมแซมที่ 2 รายละเอียด คือ เพื่อซ่อมแซมเจดีย์ ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากโบราณสถานได้ก่อสร้างมาหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหวและอุกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี และปรับภูมิทัศน์ภายในโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งให้เป็นที่น่าประทับใจแก่นักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดอยู่ที่ช่วง 1- 50 บาท จำนวน 87 คน (ร้อยละ 21.75) รองลงมามีความเต็มใจที่จะจ่ายอยู่ที่ช่วง 51-100 บาท จำนวน 75 คน (ร้อยละ 18.75) ที่ช่วง 101-200 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 64 คน (ร้อยละ 16) ที่ช่วง 401-500 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.75) ซึ่งเท่ากับจำนวนของผู้เต็มใจที่จะจ่ายตั้งแต่ 600 บาทขึ้นไป จำนวนของผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.5) ที่ช่วง 301-400 มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.75) และช่วง 501-600 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.75) ตามลำดับ สำหรับค่าสูงสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 5,000 บาทต่อครั้ง และค่าต่ำสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 0 บาท(ไม่เต็มใจที่จะจ่าย) (ตารางที่ 4.16)

จากการหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานด้วยวิธีการพัฒนาที่ 1 รายละเอียด คือ เพื่อพัฒนาการบริการนักท่องเที่ยวของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดอยู่ในช่วง 1-50 บาท จำนวน 101 คน (ร้อยละ 25.25) รองลงมาอยู่ในช่วง 51-100 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน

90 คน (ร้อยละ 22.5) ที่ช่วง 401-500 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 59 คน (ร้อยละ 14.75) ที่ช่วง 101-200 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 43 คน (ร้อยละ 10.75) ที่ช่วงความเต็มใจที่จะจ่ายตั้งแต่ 600 บาทขึ้นไป มีจำนวน 42 คน (ร้อยละ 10.5) ซึ่งเท่ากับจำนวนของผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) ตามลำดับ สำหรับค่าสูงสุดของความเต็มใจที่จะจ่ายคือ 3,000 บาทต่อครั้ง และค่าต่ำสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 0 บาท (ไม่เต็มใจที่จะจ่าย) (ตารางที่ 4.16)

จากการหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์ด้วยวิธีการพัฒนาที่ 2 รายละเอียด คือ เพื่อพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้นักท่องเที่ยวเกิดการตระหนักถึงความสำคัญขงสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดอยู่ในช่วง 1-50 บาท จำนวน 103 คน (ร้อยละ 25.75) รองลงมาอยู่ในช่วง 51-100 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 96 คน (ร้อยละ 24) ที่ช่วง 401-500 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 50 คน (ร้อยละ 12.5) ที่ช่วง 101-200 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 49 คน (ร้อยละ 12.25) ผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (0 บาท) จำนวน 47 คน (ร้อยละ 11.75) ที่ช่วงความเต็มใจที่จะจ่ายตั้งแต่ 600 บาทขึ้นไป มีจำนวน 33 คน (ร้อยละ 8.25) ที่ช่วง 201-300 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 4.75) และ ที่ช่วง 501-600 บาท มีความเต็มใจที่จะจ่าย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.75) ตามลำดับ สำหรับค่าสูงสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 2,000 บาทต่อครั้ง และค่าต่ำสุดของความเต็มใจที่จะจ่าย คือ 0 บาท (ไม่เต็มใจที่จะจ่าย) (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.17 การสนับสนุนด้วยวิธีการซ่อมแซมตัววิหารหลวงวิธีที่ 1 ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เต็มใจจ่ายเป็นตัวแทน

การสนับสนุน	สนับสนุน		ไม่สนับสนุน		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวนผู้ที่ ไม่เต็มใจที่ จะจ่าย (คน)	ร้อยละ (%)
แรงงาน	10	38.46	16	61.54	26	100
การประชาสัมพันธ์	26	100	0	0	26	100
การศึกษาฝึกอบรม	4	15.38	22	84.62	26	100
การตลาด	20	76.92	6	23.08	26	100

ที่มา: จากการสำรวจ

ผู้ศึกษาได้เสนอทางเลือกที่ไม่ใช่ตัวเงินสำหรับผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์ด้วยวิธีการซ่อมแซมและการพัฒนาโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยทางเลือกดังกล่าว คือ วิธีการสนับสนุนต่างๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงิน ประกอบด้วย แรงงาน, การประชาสัมพันธ์, การศึกษาฝึกอบรม และการตลาด โดยผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คน สามารถระบุทางเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่ไม่ยินดีจะจ่ายด้วยวิธีการซ่อมแซมที่ 1 มีจำนวน 26 คนให้การสนับสนุนด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 26 คน (ร้อยละ 100) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการตลาด จำนวน 20 คน (ร้อยละ 76.92) ให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 38.46) และให้การสนับสนุนด้วยวิธีการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 4 คน (ร้อยละ 15.38) (ตารางที่ 4.17)

จากข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายส่วนใหญ่ต้องการให้ความช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทำได้ง่าย และได้ผลดี ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต การบอกเล่าสู่กันฟัง การทำแผ่นพับใบปลิว หรือมาจัดสัมมนาโดยจัดเป็นหมู่คณะ เมื่อผู้ที่เคยมาเกิดความประทับใจก็จะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมาเมื่อได้รับแหล่งข่าวสารที่ดี และน่าเชื่อถือ ก็จะเกิดความมั่นใจในสถานที่มากขึ้น

ตารางที่ 4.18 การสนับสนุนด้วยวิธีการซ่อมแซมเจดีย์วิธีที่ 2 ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เต็มใจจ่ายเป็นตัวเงิน

การสนับสนุน	สนับสนุน		ไม่สนับสนุน		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวนผู้ที่ ไม่เต็มใจที่ จะจ่าย (คน)	ร้อยละ (%)
แรงงาน	5	19.23	21	80.77	26	100
การประชาสัมพันธ์	24	92.31	2	7.69	26	100
การศึกษาฝึกอบรม	8	30.77	18	69.23	26	100
การตลาด	23	88.46	3	11.54	26	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่า ผู้ที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายด้วยวิธีการซ่อมแซมที่ 2 มีจำนวน 26 คนให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 24 คน (ร้อยละ 92.31) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการตลาด จำนวน 23 คน (ร้อยละ 88.46) ให้การสนับสนุนด้วยการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 8 คน (ร้อยละ 30.77) และให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 19.23) (ตารางที่ 4.18)

จากข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายส่วนใหญ่ต้องการให้ความช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทำได้ง่าย และได้ผลดี ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต การบอกเล่าสู่กันฟัง การทำแผ่นพับใบปลิว หรือมาจัดสัมมนาโดยจัดเป็นหมู่คณะ เมื่อผู้ที่เคยมาเกิดความประทับใจก็จะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมาเมื่อได้รับแหล่งข่าวสารที่ดี และน่าเชื่อถือ ก็จะเกิดความมั่นใจในสถานที่มากขึ้น

ตารางที่ 4.19 การสนับสนุนด้วยวิธีการพัฒนาวิธีที่ 1 ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เต็มใจจ่ายเป็นตัวแทน

การสนับสนุน	สนับสนุน		ไม่สนับสนุน		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวนผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (คน)	ร้อยละ (%)
แรงงาน	20	47.62	22	52.38	42	100
การประชาสัมพันธ์	40	95.24	2	4.76	42	100
การศึกษาฝึกอบรม	10	23.81	32	76.19	42	100
การตลาด	38	90.48	4	9.52	42	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่าผู้ที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายด้วยวิธีการพัฒนาวิธีที่ 1 มีจำนวน 42 คนให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 40 คน (ร้อยละ 95.24) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการตลาด จำนวน 38 คน (ร้อยละ 90.48) ให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 47.62) และให้การสนับสนุนด้วยวิธีการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 10 คน (ร้อยละ 23.81) (ตารางที่ 4.19)

จากข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายส่วนใหญ่ต้องการให้ความช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทำได้ง่าย และได้ผลดี ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต การบอกเล่าสู่กันฟัง การทำแผ่นพับใบปลิว หรือมาจัด

สัมมนาโดยจัดเป็นหมู่คณะ เมื่อผู้ที่เคยมาเกิดความประทับใจก็จะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมาเมื่อได้รับแหล่งข่าวสารที่ดี และน่าเชื่อถือ ก็จะเกิดความมั่นใจในสถานที่มากขึ้น

ตารางที่ 4.20 การสนับสนุนด้วยวิธีการพัฒนาวิธีที่ 2 ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เต็มใจจ่ายเป็นตัวเงิน

การสนับสนุน	สนับสนุน		ไม่สนับสนุน		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวนผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย (คน)	ร้อยละ (%)
แรงงาน	7	14.89	40	85.11	47	100
การประชาสัมพันธ์	44	93.62	3	6.38	47	100
การศึกษาฝึกอบรม	20	42.55	27	57.45	47	100
การตลาด	41	87.23	6	12.77	47	100

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการศึกษา พบว่าผู้ที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายด้วยวิธีการพัฒนาวิธีที่ 2 มีจำนวน 47 คนให้การสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 44 คน (ร้อยละ 93.62) รองลงมาให้การสนับสนุนด้วยวิธีการตลาด จำนวน 41 คน (ร้อยละ 87.23) ให้การสนับสนุนด้วยวิธีการศึกษาฝึกอบรม จำนวน 20 คน (ร้อยละ 42.55) และให้การสนับสนุนด้วยแรงงาน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 14.89) (ตารางที่ 4.20)

จากข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่ยินดีที่จะจ่ายส่วนใหญ่อต้องการให้ความช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทำได้ง่าย และได้ผลดี ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต การบอกเล่าสู่กันฟัง การทำแผ่นพับใบปลิว หรือมาจัดสัมมนาโดยจัดเป็นหมู่คณะ เมื่อผู้ที่เคยมาเกิดความประทับใจก็จะกลับมาเที่ยวอีกครั้ง ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมาเมื่อได้รับแหล่งข่าวสารที่ดี และน่าเชื่อถือ ก็จะเกิดความมั่นใจในสถานที่มากขึ้น

จากข้อมูลการสนับสนุนการอนุรักษ์โบราณสถานในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เต็มใจที่จะจ่ายเป็นตัวเงิน ทั้ง 4 วิธี พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ไม่เต็มใจที่จะจ่ายเป็นตัวเงิน ส่วนใหญ่จะให้การสนับสนุนด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งให้เป็นที่รู้จัก และให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ เพราะเป็นวิธีที่ง่าย และได้ผลดีในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ รองลงมาคือการตลาด เช่น การช่วยออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการจัดทำใบปลิว ในการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว ส่วน

การศึกษาฝึกอบรม เช่น การปลูกฝังบุตรหลาน บุคคลใกล้ชิดในกรณีที่นักท่องเที่ยวเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง การอบรมแก่ลูกศิษย์ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเป็นอาจารย์ในสถานศึกษา ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ส่วนทางด้านแรงงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการซ่อมแซมตัววิหารหลวง เจดีย์ เป็นต้น

4.6 การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง

ในขั้นตอนของการหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายด้วยวิธี CVM ที่ได้กำหนดไว้แล้วผู้ศึกษาได้กำหนดสมการความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการซ่อมแซมและวิธีการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่านไว้ดังนี้

ตารางที่ 4.21 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ $WTP_i^{P=1}$ ในแบบจำลองโทบิต

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
เพศ (Sex)	18.0892612	16.5573386	1.093	.2746
อายุ (Age)	-.42933226	1.21807749	-.352	.7245
สถานภาพ (Status)	-25.6291870	21.9123717	-1.170	.2422
การศึกษา (Education)	9.24358069	6.27014843	1.474	.1404
อาชีพ (Occupation)	-.88417180	6.39400278	-.138	.8900
รายได้ (Income)	44.1764202***	6.84327345	6.455	.0000
จำนวนที่เคยไป(Place)	25.3893077	17.3713444	1.462	.1439
การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation)	-44.8080670	36.2519420	-1.236	.2165
การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)	-53.9522280***	19.4982252	-2.767	.0057
ความพึงพอใจต่อโบราณสถาน(Satisfaction)	-5.59829214	28.6628924	-.195	.8451

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
Sigma	138.903750	9.19281515	15.110	.0000
Log-likelihood	-1150.536			
Lower	0			
Upper	200			

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

** ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

คำนวณหาค่า $WTP_i^{P=1} = f(\text{Income, Again})$

4.6.1 การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการช่อมแซมวิธีที่ 1

วิธีการช่อมแซมวิธีที่ 1 คือ ช่อมแซมตัววิหารหลวงของโบราณสถานที่ได้รับคามเสียหายเนื่องจากได้ก่อสร้างมานานหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหวและอุทกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

จากการประมาณ (Maximum Log Likelihood Estimate: MLE) ด้วยแบบจำลอง Tobit โดยมีการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ White Test จากการทดสอบพบว่าไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity และจากงานวิจัยของ Rogat (1998) ได้ทำการศึกษาการประเมินมูลค่าในการปรับปรุงคุณภาพอากาศในซานดิเอโก ได้ทำการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ Goldfeld-Quandt test

จากการศึกษา พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ จะมีทิศทางสัมพันธ์กันดังนี้ รายได้ (Income) การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ส่วนตัวแปรเพศ (Sex) อายุ (Age) สถานภาพ (Status) การศึกษา (Education) อาชีพ (Occupation) การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถูก censored มีทั้งหมด 26 ตัวอย่าง (ผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย: 0 บาท) และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูก censored มีทั้งหมด 374 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.21)

ตัวแปรรายได้ (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน จะทำให้ความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีอำนาจซื้อหรือกำลังซื้อสูง ทำให้มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า

ตัวแปรการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวโบราณสถานอีก จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก แสดงให้เห็นว่ามีความชื่นชอบและประทับใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการปกป้องรักษาไว้เพื่อให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับความเต็มใจที่จะจ่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของ Institute of Development Studies(IDS)(2003:18) โดยทำการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายในการให้บริการกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ในสวนสาธารณะ 2 แห่งทางตอนเหนือของปากีสถาน พบว่าตัวแปรรายได้ เพศ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, 0.05 และ 0.1 ตามลำดับ นอกจากนี้งานวิจัยของ Cho; Newman and Bowker (2005:765) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายของเจ้าของที่ในการเปิดทางเดินหรือทางน้ำใน North Carolina ผลจากการศึกษาพบว่าตัวแปรรายได้ต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 4.22 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ $WTP_i^{P=2}$ ในแบบจำลองโทบิต

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z > z]
เพศ (Sex)	20.1360325	15.3346832	1.313	0.1891
อายุ (Age)	0.35580107	1.14467146	0.311	0.7559
สถานภาพ (Status)	-25.3473956	20.3538209	-1.245	0.2130
การศึกษา (Education)	9.82585736*	5.83308667	1.685	0.0921
อาชีพ (Occupation)	-2.58351495	5.93657210	-0.435	0.6634
รายได้ (Income)	38.1732840***	6.13697111	6.220	0.0000
จำนวนที่เคยไป(Place)	4.21880344	15.9608490	0.264	0.7915

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation)	-47.5642256	33.6364619	-1.414	0.1573
การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)	-45.5467193***	17.9931040	-2.531	0.0114
ความพึงพอใจต่อโบราณสถาน(Satisfaction)	-6.61872504	27.3868996	-0.242	0.8090
Sigma	131.049919	8.29542648	15.798	0.0000
Log-likelihood	-1217.018			
Lower	0			
Upper	200			

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ** ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

* ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 %

คำนวณค่า $WTP_i^{P=2} = f(\text{Education, Income, Again})$

4.6.2 การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการซุ่มแซมวิธีที่ 2

วิธีการซุ่มแซมวิธีที่ 2 คือ ซุ่มแซมเจดีย์ของโบราณสถานที่ได้รับคามเสียหายเนื่องจากได้ก่อสร้างมานานหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหวและอุทกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

จากการประมาณ (Maximum Log Likelihood Estimate: MLE) ด้วยแบบจำลอง Tobit โดยมีการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ White Test จากการทดสอบพบว่าไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity และจากงานวิจัยของ Rogat (1998) ได้ทำการศึกษาการประเมินมูลค่าในการปรับปรุงคุณภาพอากาศในซานดิเอโก ได้ทำการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ Goldfeld-Quandt test

จากการศึกษา พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ จะมีทิศทางสัมพันธ์กันดังนี้ การศึกษา (Education) รายได้ (Income) การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)

เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ส่วนตัวแปรเพศ (Sex) อายุ (Age) สถานภาพ (Status) การศึกษา (Education) อาชีพ (Occupation) การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถูก censored มีทั้งหมด 26 ตัวอย่าง (ผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย: 0 บาท) และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูก censored มีทั้งหมด 374 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.22)

ตัวแปรการศึกษา (Education) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการอนุรักษ์อุทยานฯ

ตัวแปรรายได้ (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีระดับรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน จะทำให้ความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีอำนาจซื้อหรือกำลังซื้อสูง ทำให้มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า

ตัวแปรการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวโบราณสถานอีก จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก แสดงให้เห็นว่ามีความชื่นชอบและประทับใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการปกป้องรักษาไว้เพื่อให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 4.23 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ $WTP_i^{R=1}$ ในแบบจำลองโทบิต

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
เพศ (Sex)	12.3284425	13.5587441	0.909	0.3632
อายุ (Age)	0.77263290	0.99070238	0.780	0.4355
สถานภาพ (Status)	-18.1868506	17.6236094	-1.032	0.3021
การศึกษา (Education)	1.93547197	5.25643082	0.368	0.7127
อาชีพ (Occupation)	-4.92904240	5.20069523	-0.948	0.3432
รายได้ (Income)	31.9530521***	5.16721982	6.184	0.0000
จำนวนที่เคยไป(Place)	4.35114352	14.1667760	0.307	0.7587

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation)	-36.9423936	30.5285316	-1.210	0.2262
การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)	-37.0489806**	16.1017278	-2.301	0.0214
ความพึงพอใจต่อโบราณสถาน(Satisfaction)	6.56998328	25.1430901	0.261	0.7939
Sigma	121.463354	7.03628318	17.262	0.0000
Log-likelihood	-1394.446			
Lower	0			
Upper	200			

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: *** ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

** ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

คำนวณหาค่า $WTP_i^{R=1} = f(\text{Income}, \text{Again})$

4.6.3 การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยววิธีที่ 1

วิธีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยววิธีที่ 1 คือ การพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

จากการประมาณ (Maximum Log Likelihood Estimate: MLE) ด้วยแบบจำลอง Tobit โดยมีการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ White Test จากการทดสอบพบว่าไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity และจากงานวิจัยของ Rogat (1998) ได้ทำการศึกษาการประเมินมูลค่าในการปรับปรุงคุณภาพอากาศในซานดิเอโก ได้ทำการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ Goldfeld-Quandt test

จากการศึกษา พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ จะมีทิศทางสัมพันธ์กันดังนี้ รายได้ (Income) การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ส่วนตัวแปรเพศ (Sex) อายุ (Age) สถานภาพ (Status) การศึกษา (Education) อาชีพ (Occupation) การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถูก censored มีทั้งหมด 42 ตัวอย่าง (ผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย: 0 บาท) และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูก censored มีทั้งหมด 358 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.23)

ตัวแปรรายได้ (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีระดับรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน จะทำให้ความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีอำนาจซื้อหรือกำลังซื้อสูง ทำให้มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า

ตัวแปรการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวโบราณสถานอีก จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก แสดงให้เห็นว่ามีความชื่นชอบและประทับใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการปกป้องรักษาไว้เพื่อให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 4.24 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ $WTP_i^{R=2}$ ในแบบจำลองโทบิต

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
เพศ (Sex)	2.25918798	13.0526182	0.173	0.8626
อายุ (Age)	0.97484696	0.95388885	1.022	0.3068
สถานภาพ (Status)	-21.0910563	16.9202473	-1.246	0.2126
การศึกษา (Education)	-1.01560781	5.09050497	-0.200	0.8419
อาชีพ (Occupation)	-2.84145044	5.04089842	-0.564	0.5730
รายได้ (Income)	29.0521764***	4.90981678	5.917	0.0000
จำนวนที่เคยไป(Place)	9.00729967	13.6019772	0.662	0.5078
การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation)	-40.2514622	29.5747614	-1.361	0.1735
การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again)	-27.7504518*	15.4905268	-1.791	0.0732

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

Variable	Coefficient	Std.Error	b/St.Er.	P[Z >z]
ความพึงพอใจต่อ โบราณสถาน(Satisfaction)	-12.2672144	24.1906524	-0.507	0.6121
Sigma	118.126486	6.68903708	17.660	0.0000
Log-likelihood	-1442.615			
Lower	0			
Upper	200			

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

* ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 %

คำนวณหาค่า $WTP_i^{R=2} = f(\text{Income, Again})$

4.6.4 การประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยววิธีที่ 2

วิธีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยววิธีที่ 2 คือ การพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้นักท่องเที่ยวเกิดการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมของโบราณสถานพระธาตุแช่แห้ง

จากการประมาณ (Maximum Log Likelihood Estimate: MLE) ด้วยแบบจำลอง Tobit โดยมีการตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ White Test จากการทดสอบพบว่าไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity และจากงานวิจัยของ Rogat (1998) ได้ทำการศึกษาการประเมินมูลค่าในการปรับปรุงคุณภาพอากาศในซานดิเอโก ได้ทำการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity โดยใช้ Goldfeld-Quandt test

จากการศึกษา พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจที่จะจ่ายกับปัจจัยต่างๆ จะมีทิศทางสัมพันธ์กันดังนี้ รายได้ (Income) การกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเต็มใจที่จะจ่าย ส่วนตัวแปรเพศ (Sex) อายุ (Age) สถานภาพ (Status) การศึกษา (Education) อาชีพ (Occupation) การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ (Conservation) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความเต็มใจที่จะจ่าย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ถูก censored มีทั้งหมด 47

ตัวอย่าง (ผู้ที่ไม่เต็มใจที่จะจ่าย: 0 บาท) และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูก censored มีทั้งหมด 353 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.24)

ตัวแปรรายได้ (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีระดับรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน จะทำให้ความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีรายได้สูงจะมีอำนาจซื้อหรือกำลังซื้อมาก ทำให้มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า

ตัวแปรการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง (Again) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความเต็มใจที่จะจ่ายที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 ซึ่งอธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวโบราณสถานอีก จะมีความเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีก แสดงให้เห็นว่ามีความชื่นชอบและประทับใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการปกป้องรักษาไว้เพื่อให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

สำหรับค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ย E(WTP) สามารถหาได้จากสูตรต่อไปนี้ (อคมศักดิ์ ศิลประชาวงศ์, 2546)

$$E(WTP) = \Phi\left(\frac{Z}{\sigma}\beta\right)Z\beta + \phi\left(\frac{-Z}{\sigma}\beta\right)$$

โดยที่

E(WTP) คือ ค่าเฉลี่ยของค่าความเต็มใจที่จะจ่าย

Φ คือ CDF of Standard Normal

ϕ คือ PDF of Standard Normal

Z คือ ค่าเฉลี่ยของตัวแปรทางเศรษฐกิจ

β คือ ค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรทางเศรษฐกิจ

σ คือ ค่า Sigma

วิธีการซ่อมแซมที่ 1

แทนค่าในสมการ

$$\begin{aligned} E(WTP) &= \Phi\left(\frac{Z}{\sigma}\beta\right)Z\beta + \phi\left(\frac{-Z}{\sigma}\beta\right) \\ &= 0.762529*70.429732 + 138.90375*0.309077 \\ &= 70.4297 + 42.9319 \\ &= 113.361 \text{ บาท/ครั้ง} \end{aligned}$$

สรุปได้ว่าค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการซ่อมแซมตัววิหารหลวงของโบราณสถานที่ได้รับคามเสียหายเนื่องจากได้ก่อสร้างมานานหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหวและอุทกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเท่ากับ 113.361 บาท/ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Whitehead (2003:42) โดยทำการศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำทางตอนเหนือของ Carolina จากผลการศึกษาพบว่าถ้าคุณภาพน้ำอยู่ในระดับแย่ จะมีค่าความเต็มใจเฉลี่ยในการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นเท่ากับ 253.57 ดอลลาร์สหรัฐต่อครัวเรือนต่อปี และถ้าพบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก ความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำที่เป็นอยู่จะลดลงเรื่อยๆ คือ 158.45, 72.92 และ 19.22 ตามลำดับ

วิธีการซ่อมแซมที่ 2

แทนค่าในสมการ

$$\begin{aligned} E(\text{WTP}) &= \Phi\left(\frac{Z}{\sigma}\beta\right)Z\beta + \sigma\phi\left(\frac{-Z}{\sigma}\beta\right) \\ &= 0.795127*108.02977 + 131.04992*0.284021 \\ &= 85.8973 + 37.2209 \\ &= 123.118 \text{ บาท/ครั้ง} \end{aligned}$$

สรุปได้ว่าค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการซ่อมแซมเจดีย์ของโบราณสถานที่ได้รับคามเสียหายเนื่องจากได้ก่อสร้างมานานหลายร้อยปีและจากภัยแผ่นดินไหวและอุทกภัยให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเท่ากับ 123.118 บาท/ครั้ง

วิธีการพัฒนาที่ 1

แทนค่าในสมการ

$$\begin{aligned} E(\text{WTP}) &= \Phi\left(\frac{Z}{\sigma}\beta\right)Z\beta + \sigma\phi\left(\frac{-Z}{\sigma}\beta\right) \\ &= 0.702029*62.635841 + 118.12649*0.346623 \\ &= 43.972 + 40.945 \\ &= 84.917 \text{ บาท/ครั้ง} \end{aligned}$$

สรุปได้ว่าค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยวิธีการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเท่ากับ 84.917 บาท/ครั้ง

วิธีการพัฒนาที่ 2

แทนค่าในสมการ

$$\begin{aligned} E(WTP) &= \Phi\left(\frac{Z}{\sigma}\beta\right)Z\beta + \sigma\phi\left(\frac{-Z}{\sigma}\beta\right) \\ &= 0.773833*143.3326 + 0.300792*190.7214 \\ &= 110.9155 + 57.3674 \\ &= 168.283 \text{ บาท/ครั้ง} \end{aligned}$$

สรุปได้ว่าค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการอนุรักษ์โบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งด้วยการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้งที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการให้นักท่องเที่ยวเกิดการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมของโบราณสถานวัดพระธาตุแช่แห้ง ซึ่งมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเท่ากับ 168.283 บาท/ครั้ง